

styczeń 2010

"Nowe Książki" skończyły 60 lat

"Nowe Książki" - jedno z najstarszych polskich pism krytycznoliterackich - obchodzą w 2009 roku jubileusz 60-lecia.

"Nowe Książki" ukazują się nieprzerwanie od 1949 r. Jedynie stan wojenny wstrzymał ich publikowanie na całe pół roku. Miesięcznik kontynuuje znacznie starszą tradycję wydawniczą: już w 1901 roku w Warszawie i Łwowie zaczęło wydawanie pisma "Książka" "jedynego krytycznemu odnotowaniu bieżącego piśmiennictwa polskiego" - jak deklarowała redakcja w pierwszym jego numerze opublikowanym w połowie lat 20. W 1934 r. program "Książki" przejął miesięcznik "Nowa Książka", czasopiśmie poświęcone krytyce literackiej i naukowej oraz bibliografii. Z tymi czasopismami, które miały podobny profil i założenia, współpracowali wybitni humaniści, m.in.: Aleksander Brückner, Juliusz Kleiner, Tadeusz Sinko.

Powołane do życia w 1949 r. "Nowe Książki" odwoływały się do tradycji "Książki" i "Nowej Książki". Nowy miesięcznik, który początkowo miał formę bibliograficznego biuletynu nowości, wielokrotnie zmieniał charakter i formę, rozbudowując swoją zawartość i stając się piśmie recenzyjno-publicystycznym, ze słaymi działaniami i felietonami. Obowiązki redaktorów naczelnych pełnił kolejno: Juliusz Wiktor Gomułcki, Adam Klimowicz, Marcin Czerwiński. Obecnie redaktorem naczelnym "Nowych Książek" jest eseista i dramaturg Tomasz Lubianski. W ciągu kilkudziesięciu lat na szpaltach czasopiisma wystąpiło wielu autorów - m.in. Melchior Wańkowicz, Władysław Kopalinski, Stefan Kisielewski, Anna i Maria Bojarskie, Krystyna Kofta, Janusz Tazbir, Jerzy Szacki. Z tekstów publikowanych na łamach pisma niekiedy powstawały osobne książki jak *Madonna Pekaesów* Marii Bojarskiej czy *Wycieczki balonem* Stanisława Zielińskiego. Od dziesięciu lat przyznawana jest nagroda "Nowych Książek". Jej laureatami byli m.in. Tadeusz Rózewicz, Jerzy Jedlicki, Ryszard Kapuściński, Barbara Skarga, Urszula Kozioł i Kazimierz Orłoś.

Obecnie "Nowe Książki" to jedno z najbardziej znanych czasopism poświęconych nowościom wydawniczym. Zajmuje się głównie książką literacką, zarówno polską, jak i obcą, humanistyczną i popularyzatorską. W każdym kolejnym numerze "Nowe Książki" przedstawiają dorobek i sylwetkę znanego autora, publikując przeprowadzoną z nim rozmowę oraz umieszczając na okładce jego zdjęcie. Periodyk omawia również bieżące wydarzenia związane z życiem literackim, odnotowuje spotkania autorskie, rocznice oraz sesje naukowe poświęcone literaturze.

(AK)

Samuel Orgelbrand (1810 - 1868)

Samuel Orgelbrand urodził się w 1810 w Warszawie w niezamożnej rodzinie kupieckiej. W latach 1826-1830 uczęszczał do Rządowej Szkoły Rabinów, a po jej ukończeniu pracował jako nauczyciel dzieci żydowskich.

W roku 1836 ożwiżył antykwariat, a następnie dużą księgarnię w której, w latach 1840-1851, funkcjonowała również wypożyczalnia. Aktywność S. Orgelbranda nie ograniczała się tylko do Warszawy, od 1841 do 1857 r. był współwłaścicielem księgarni w Suwałkach.

W 1829 r. rozpoczął on działalność jako wydawca. Początkowo Orgelbrand publikował tłumaczenia początych powieści francuskich. Z czasem, po 1840 r., stał się jednym z najpoważniejszych wydawców warszawskich. W 1842 zakładał pierwsze na ziemiach polskich czasopiśmie dla ludu pt. "Kniha". Wiele ukazywało się do roku 1850 pod redakcją Pawła Leśniewskiego. Sukcesy wydawnicze Orgelbranda pomnażały jego majątek. Cały uzyskany kapitał lokował w kolejne inwestycje, w swoje drukarnie i wydawnictwa. W 1861 otworzył przy ulicy Bednarskiej w Warszawie największą i najnowocześniejszą w Polsce drukarnię. Załudniano w niej 160 pracowników. W drukarni korzystano z własnej "Tejni czcionek" (tzw. giesnia), "śladowiskami" (tzw. stereotypowa) i innych urządzeń sprowadzanych z zagranicy, stanowiących, jak na tamte czasy, najnowszą osiągnięcia techniki. W czerwcu 1858 z inicjatywy Samuela Orgelbranda w Warszawie powstał komitet redakcyjny, który podjął prace nad wydaniem wielkiej "Encyklopedii powszechnej". W skład komitetu weszli: Kazimierz Władysław Wójcicki, Leon Rogalski, Jan Pankiewicz i Fryderyk Lewestam.

Początkowo głównym redaktorem encyklopedii miał być Józef Ignacy Kraszewski, ostatecznie funkcję tę powierzono Franciszkowi Maks Sobieszczańskiemu. Głównym współpracownikiem w dziale historii polskiej został Julian Bartoszewicz. Pierwszy zeszyt encyklopedii ukazał się 1 października 1859, ostatni 28 tom kończący dzieło w 1868. Koszt całej publikacji wyniósł 120 tys. rubli. Przez dziesięć lat działalności (1858-68) komitet oddał ponad 500 sesji. Początkowo encyklopedię prenumerowało 3 000 osób, ale po Powstaniu 1863 r. ich liczba spadła poniżej tysiąca. Prenumerata przestała pokrywać koszty wydawnictwa. Samuel Orgelbrand, pomimo tych trudności, zdołał zakończyć wydawanie encyklopedii. Sukces, jaki odniosła ta publikacja, zachęcał go do edycji wersji skróconych w latach 1872-1876 i w roku 1879. Orgelbrand wydawał również inne publikacje naukowe, m.in.: "Staryżyna Polska", "Balińskiego i T. Lipińskiego (4 tomy)", "Pomnik do historii obyczajów w Polsce" J. I. Kraszewskiego, "Piśmiennictwo Polskie" W. A. Maciejowskiego "Biblioteki starożytnych pisarzy polskich" K. W. Wójcickiego. W sumie wydał ok. 600 tytułów, w tym ponad 100 w języku hebrajskim m.in. Księgi Miszny i Gemary oraz 20-tomowy "Talmud babiloński" w nakładzie 5 000 egzemplarzy.

Księgarz zmarł w Warszawie w 1868 . Jego działalność kontynuowali synowie, Hipolit i Mieczysław. Brat Maurycy, prowadził wydawnictwo w Wilnie, a w Warszawie zakładał wielką spółkę wydawniczą, do której weszły tak znane firmy, jak Gebethner i Wolf oraz Michał Glücksberg.

W związku z rocznicą 200 lat urodzin warszawskiego księgarza powstał Społeczny Komitet Uczczenia Pamięci Samuela Orgelbranda. Komitet ten, przy wsparciu rodziny Orgelbrandów, planuje wystąpić do władz Warszawy z wnioskiem o nadanie obszarowi na warszawskim Mariensztacie nazwy "Skwer Samuela Orgelbranda", w sąsiedztwie ul. Bednarskiej, przy której kiedyś znajdowała się oficyna Orgelbranda.

W *Encyklopedii Powszechnej S. Orgelbranda* (t.3, 1860, s. 454-455) można znaleźć trafną definicję zawodu bibliotekarza: **"Najważniejszym obowiązkiem jego będzie, aby nie tylko wiedział co jest w bibliotece, ale umiał to wskazać użytkującym. [...] powinien oddawać się nauce bibliografii, historii, literatury i znajomości sztuki drukarskiej, co mu konieczne się potrzebnym dla ocenienia formatu, pisma i druku, znać musi rytmowictwo, paleografię i grafikę, aby mógł rozpoznać pisma rozmaitych wieków, żeby zdołał odczytać dzieła, wyciągnąć tekst i opisać go dokładnie. Powinien także znać się na numizmatyce, bo ta umiejętność napród pomaga do wyjaśnienia wielu faktów w historii, po wtóre zwykłe przy bibliotekach i zbiory numizmatyczne się mieszczą. [...] bibliotekarz powinien, jeżeli nie posiadać, to o wszystkich umiejętnościach o ile być może, mieć wyobrażenie. [...] musi być wolnym od przesądów politycznych i religijnych i pamiętać na to, że przeznaczaniem jego jest być na usługi publiczności, a szczególnie dla uczonych i uczących się, aby znaleźć w nim żywą bibliotekę i więcej mogąc skłonić do jego osobistej i suwerennej studyj, aniżeli z katalogów. Przede wszystkim zaś grzeszność i uczynność, jak wszystkich ludzi, tak bardziej jeszcze zdobyć powinna bibliotekarza, bo głównym jego zadaniem jest zachęcać czytelników, ale nie odstręczać od biblioteki".**

(PB)

Spotkanie z Antonim Libera

2 grudnia 2009 r. w sali konferencyjnej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi odbyło się spotkanie z Antonim Libera. Prowadziła je Paulina Iłska.

Gość wspominał swoją pierwszą powieść pt. *Madame*, która wygrała konkurs ogłoszony przez Wydawnictwo Znak (1998), była nominowana do nagrody Nike (1999), została wyróżniona Nagrodą im. Andrzeja Kijowskiego (1999), a następnie znalazła się w finale Międzynarodowej Nagrody Literackiej IMPAC Dublin Literary Award (2002).

Większą część spotkania dotyczyła jednak ostatniej książki A. Libery pt. *Godot i jego cień*, poświęconej osobie i twórczości Samuela Becketta. Autor mówił o warunkach powstania powieści i czytał jej fragmenty. Na zakończenie spotkania miłośnicy twórczości S. Becketta kierowali do Gościa rozmaite pytania związane z jego twórczością.

Antoni Libera (ur. 1949) to pisarz, tłumacz, reżyser teatralny, znawca i popularyzator twórczości Samuela Becketta (1906-1989) - irlandzkiego dramaturga, prozaika i eseisty, laureata Literackiej Nagrody Nobla w 1969 r. Przetłumaczył wszystkie utwory dramatyczne S. Becketta na język polski, jak również część jego prozy, esejów i wykładów. Niektóre z dramatów noblisty przetłumaczył w warszawskich, a także w teatrze telewizji. W Londynie, w Nowym Jorku i Melbourne wystawił je w wersji oryginalnej. Od 1976 r. A. Libera stał się bliskim współpracownikiem dramaturga, który udzielał mu licznych wskazówek inscenizacyjnych i uznał go za swojego "ambasadora w Europie Wschodniej". Antoni Libera poświęcił noblistę dwie książki: zbiór szkiców literackich pt. *Biskupstwo Becketta* i powieść *Godot i jego cień* (2009). Na temat ostatniej swojej książki pisarz powiedział: "Najważniejsza w niej jest opowieść o tym, jak dwaj ludzie z innych światów, pokoleń, języków, spotykają się któregoś dnia i porozumiewają ze sobą, to pisać, mówić, - tak jakby się znali od zawsze. I że dzieje się to za sprawą literatury. Literatury serio i traktowanej serio. Jako najwyższa forma ludzkiej komunikacji".

Więcej informacji na stronach:
<http://www.antonilibera.pl>
http://www.wimbpl.lodz.pl/wimbpl/piki/bibik/bibik_89/bibik_89.pdf

(MK)

Przysposobienie biblioteczne - ankieta wśród studentów

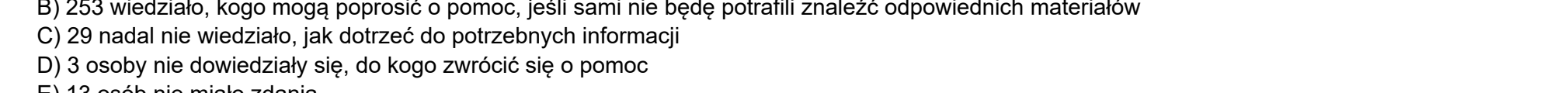
W dniach 12-30.10.2009 poprosiliśmy studentów o ocenę przysposobienia bibliotecznego. Ankiety rozdawano po szkoleniu i teście, w sumie było ich 500, z czego do urny trafiło 470 - w tym jedna nie wypełniona.

W badaniu wzięło udział 221 osób z Wydziału Nauk o Wychowaniu, 165 z Wydziału Biologii, 53 z Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, 18 z Wydziału Historyczno-Filozoficznego, 5 osób z Wydziału Chemii, 3 osoby z Wydziału Fizyki i jedna osoba z Wydziału Prawa i Administracji, 3 studentów nie podało swojego wydziału.

Poza wskazaniem wydziału badani odpowiadali na 5 dalszych pytań:
Pytanie 2 (wykr. 1) brzmiało: Uważam, że szkolenie biblioteczne:
A) jest przydatne - 14 odpowiedzi wybrało 300 osób
B) jest nudne, ale potrzebne - 138 osób
C) jest stratą czasu - 16 osób
D) nie mam zdania - 15 osób

W kolejnym pytaniu (wykr. 2) studenci mieli określić swoje kompetencje po ukończonym szkoleniu:
A) 227 osób stwierdziło, że wie, jak korzystać z biblioteki
B) 253 wiedziało, kogo mogą poprosić o pomoc, jeśli sami nie będą potrafili znaleźć odpowiednich materiałów
C) 29 nadal nie wiedziało, jak dotrzeć do potrzebnych informacji
D) 3 osoby nie dowiedziały się, do kogo zwrócić się o pomoc
E) 13 osób nie miało zdania

W tym pytaniu studenci często zakreślali dwie odpowiedzi

W pytaniu 4, (wykr. 3) badani określali stopień trudności testu:
A) jako bardzo łatwy określiło test 48 osób
B) w sam raz był dla 337 osób
C) trudny dla 79 osób

Pytanie piąte miało charakter otwarty - poproszono studentów o wpisanie, jakich informacji zabrakło im na zajęciach przysposobienia bibliotecznego. Uczestnicy szkolenia najczęściej określali informacje zawarte w szkoleniu jako pełne ("nie brakowało informacji", "nic mi nie zabrakło", "nie zabrakło żadnych informacji") - takich odpowiedzi pojawiło się 33 na 89 dokonanych wpisów. Siedmiu studentów skarżyło się na brak ćwiczeń praktycznych, a pięciu na zbyt dużą ilość informacji o Bibliotece, trudną do zapamiętania w trakcie jednych - mających postać wykładu - zajęć.

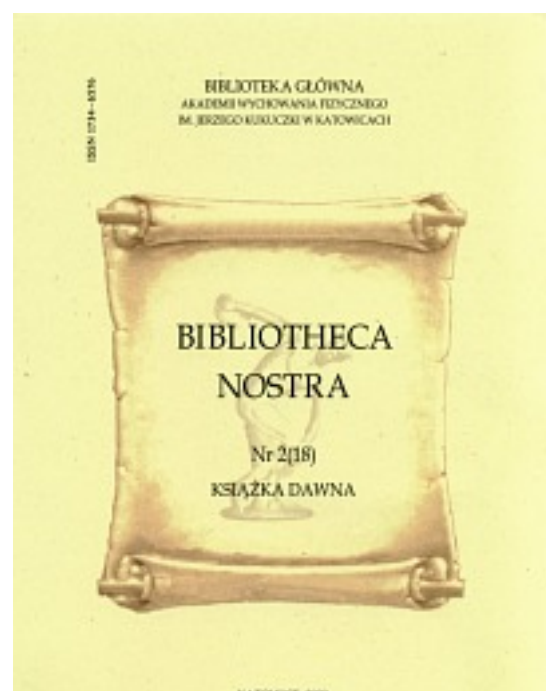
Szóstym studentem brakowało także informacji:
1. o "Wypożyczaniu książek - zakładce FastAdd i bardziej szczegółowej informacji dotyczącej zamawiania książek z katalogów kartkowych";
2. o budynku - "Budynek jest duży i ciężko od razu się polapać, gdzie co się znajduje. Zamiast wydechyć po gmachu przydałby się instruktaż krok po kroku, jak znaleźć to, czego potrzebujemy";
3. dotyczących "Wypożyczania i dostępu do czasopiśmi";
4. Szczegółowego omówienia zasad działania automatów do wypożyczeń i zwrotów (selfcheck) - 2 osoby.

W ostatnim pytaniu studenci podawali liczbę punktów, jaką uzyskali w teście:
Ogółem 425 osób
30 osób uzyskało 15 pkt
78 osób uzyskało 14 pkt
97 osób uzyskało 13 pkt
94 osób uzyskało 12 pkt
51 osób uzyskało 11 pkt
48 osób uzyskało 10 pkt
21 osób uzyskało 9 pkt
8 osób uzyskało 8 pkt

Jak wynika z powyższych danych 350 osób uzyskało punktację (11-15 pkt), która - gdyby zaliczenie kończyło się oceną, dalały im piątkę lub czwórkę. Osoby te stanowią ponad 82% wszystkich studentów, którzy ukończyli szkolenie. Daje to całkiem niezłe świadectwo skuteczności szkoleń, jakie prowadzone są w BUL.

(JW)

Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy

Mamy przyjemność poinformować o powstaniu nowego recenzowanego czasopiisma naukowego z dziedziny bibliotekoznawstwa i informacji naukowej "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy". Piśmie to wydawane jest w Katowicach przez Bibliotekę Nową Akademię Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki, a redagowane przy współudziale Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego i Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Bieżący numer poświęcony jest zagadnieniom książki dawnej.

Zapraszamy do lektury: <http://www.sbc.org.pl/dlibra/docContent?id=14903&dirids=1>

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUL (04.I.2010)

POLSKIE

- Wiktoria Sawczak: **ETOS PEDAGOGÓW I NAUCZYCIELI AKADEMICKICH** (Wydawnictwo Naukowe PWN)
- Witold Gombrowicz: **Wzrost i cięć** (Wydawnictwo Literackie)
- Andrzej Gajda: **Pedagogika wczesnoszkolna - dyskurs, problem, rozwiązanie** (Wydawnictwo Naukowe PWN)
- Redakcja: **Biotechnologia roślin** (Wydawnictwo Naukowe PWN)

ZAGRANICZNE

- ACHIM GOEBES: **THE POLITICAL PARTICIPATION OF OLDER PEOPLE IN EUROPE** (Springer)
- Mihaela Robila: **Eastern European Immigrant Families** (Springer)
- Central European Crossroads: **From Democracy and National Revivalism in Braşov (1989-1992)** (Springer)
- Tim Mazaroli and Sophie Reboud: **The Strategy of Small Firms** (Springer)

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)